

У организацији Српске либералне странке и Удружења Срба из Хрватске у просторијама Месне заједнице Теразије 45 у Београду, 19. септембра 2008. године одржана је расправа на тему „Шта је српски национални интерес данас“.

Осим еминентних научних радника из Србије у расправи су учествовали и представници Срба из окружења. Најпре је академик Коста Чавошки подсетио на „Начертаније“ Илије Гарашанина и нагласио да се национални програм јавно не обелодањује него се у срцу носи. По њему први национални интерес је очување територијалне целовитости Србије, пре свега Косова и Метохије где се конституисала самозвана арбанашка држава. Други приоритет је у војној сили која се стално смањује, обезглављује и разоружава и сада углавном служи за параде дочекујући стране представнике. Србија није толико богата да би имала професионалну војску а таква војска склона је и пучевима. Када би био усвојен предложени Нацрт статута Војводине он би засигурно допринео даљњој разградњи државе. Војводина би тако постала „држава у држави“ и имала своје државне симболе, представништва у иностранству а Мађари би као национална мањина били окупљени у Суботичком округу, где би се територизовали и поставили питање отцепљења. А после тога на ред би дошла Рашка или српски дио Новопазарског санџаката. Намера је светских моћника да укину и Републику Српску. У томе имају подршку Муслимана и Хрвата који по уставу као конститутиван народ имају право вета у Републици Српској. Посебно је тужна ситуација у Црној Гори где се стандардишу црногорски језик али се нада да је то привремено стање и да неће дуже потрајати. Србија би требала да води просрпску политику према Црној Гори и да помаже српске школе и тражи равноправност за ћирилицу.

Проф. др Драгољуб Кавран нагласио је да Србија није још дефинисала своје стратешке интересе. За разлику од окружења није дошло ни до националног помирења. Србија још није демократски зрела земља у којој би се појавило мултистраначко тело које би предлагало решење за нацију. Уместо тога тежи се унисоности кроз једну странку. Ту су затим демографски и економски проблеми. Да би се предупредиле територијалне претензије окружења војска и полиција морају да јачају. Уз све ово оцењује да је корупција највећи непријатељ државе. Заложио се за добијање информацијског рата, што ургентно намеће слика створена у свијету о Србима уназад двадесет година.

О проблемима Косова и Метохије говорио је Марко Јакшић. У нашим школама деца уче да су Албанци потомци Илира а онда су дошли Срби који су заузели њихову територију. Док трају територијални спорови војска се своди на ниво ватрогасних бригада. Политичка је алхемија (и Косово и ЕУ), све би Европа опростила само да се Србија одрекне Косова. Како да Србија допусти да се Еулекс инсталира на Косову када је његова мисија да успостави контролу албанске државе на Косову и Метохији коју нису у стању да успоставе сами Албанци.

Према Ивану Стоиљковићу председнику Демократске партије Срба у Македонији и народном посланику у Собранију Македоније, национални интерес Срба у окружењу је јака и моћна држава Србија. Ако слаби положај Србије у исто време слаби и положај Срба у окружењу и обрнуто. Сваки дипломатски успех Србије јача и положај Срба у окружењу. Проблем је што у Македонији Срби немају своју цркву ни наставу на српском језику. Без овог за политички успех шансе су мале. Након уласка у владу учињени су неки помаци али посебан проблем биће признање Косова од стране Македоније. И док постоје реални проблеми странке у Србији желе своје експозитуре у суседним државама. Не постоји консензус странака око положаја Срба у окружењу. Када би долазили инпути из Србије стање би било много боље. Све ово доприноси да се у последње време број Срба у Македонији драстично смањује. Без подршке њихов положај ће бити као и положај Срба на Косову и Метохији.

Душан Јањић је нагласио да Србија између осталог има два проблема- неодговорну и некомпетентну владу и слабе институције. Они журе у ЕУ а не знају шта их тамо чека. Суштина је у одлучивању а не да тамо буду на галерији. Србија у овом моменту нема капацитет државе па треба деловати на повраћају државности. Приоритет је економија и стратегија енергетског развоја. Посебан проблем представља занемаривање пољопривреде и што нема закона о задругама.

У полемички интонираном излагању др Чедомир Антић је предложио доношење закона о српском народу у коме би нашле своје место и битне димензије стратегије којом се остварују национални интереси.

О проблемима избјеглица и Срба у Хрватској говорили су Јово Каблар и Милојко Будимир. Још је једном оцењено да се слабо одвија процес интеграције и повратка. Хрватска вешто изиграва све потписане споразуме тако да су Срби у Хрватској још увијек грађани другог реда. Није враћено око 40.000 одузетих станарских права, заостале пензије, деонице, није решено више од 10.000 захтева за обнову кућа. Поставља се питање може ли Хрватска у европске интеграције без испуњења ових захтева.

У расправи су учествовали академик Михајло Марковић, Милован Јеремић, председник СЛС, Петар Лађевић, Никола Милованчев из Словеније, Симон Ђуретић и Ђорђе Мамула, испред Адвокатске коморе Србије.

Шта је српски национални интерес данас?

Пише: Дебата

среда, 24 септембар 2008 21:42

Говорећи о улози Српске православне цркве, протојереј-ставрофор Драгомир Убипариповић је констатовао да најсажетији српски национални програм представља порука владике Николаја Велимировића да Срби треба да се „сложе, умноже и обоже“. Док је протојереј Велибор Џомић констатовао да данас највећа помоћ треба Србији.

На крају је председавајући Александар Недић из Српске либералне странке предложио да се формира радна група која би на основу расправе понудила закључке. Са овим би закључцима били упознати све релевантне институције у држави које у овом моменту креирају званичну политику. Закључено је да Срби у окружењу нису дијаспора него старосједилачки народ који мора добити адекватну заштиту од Матице. Предложено је да се при Министарству за дијаспору формира Одсек за сусједне земље који би се бавио овом проблематиком и Центар за истраживање злочина који су почињени над Србима у време последњег рата. Србија мора бити одлучна и политички јединствена у одбрани своје целовитости на принципима заснованим на међународном праву, одлукама УН, поштовању људских права и демократије. Међународна заједница треба да се односи према Србији у складу са принципима међународне сарадње, не мешајући се у унутрашње ствари, избегавајући дупле стандарде.